

Blahó-Kozma Katica Anna és Csomor Csenge Bianka

Műleírás

A film címe: Én testem

A film angol címe: My own body

A film hossza: 20 perc

Szereplők: Jakab Balázs, Kozma Veronika, Berki Szofi

Rendező: Kozma Katica

Operatőr: Valentiny Andor

Vágó: Csomor Csenge

Látványtervező: Blahó Kristóf

Logline

Laci életét behálózták az anorexiás rutinok és hazugságok, ám egy váratlan találkozás miatt egy pillanatra a betegség valódi mélységei törnek felszínre.

Szinopszis

Laci szép és zárkózott fiatal fiú, aki fáradhatatlanul dolgozik a kertészetben, gondosan locsolja a növényeket nap mint nap. Laci évek óta anorexiás. Andrea, a kertészet szigorú főnöke és Laci édesanyja, egyedül tartja kézben az üzlet minden ügyét, és még arra is kénytelen időt szakítani, hogy Laci egészségügyi állapotát ellenőrizgesse. A kialakult rutinban ez napi két súlymérésre korlátozódik: ezzel Andrea kipipálja a felelősségét és amennyiben a súlya megfelelő, Lacinak sem kell konfrontálnia evési szokásai miatt. Minden mérés előtt megiszik több liter vizet. Kimondatlan egyezményükben fenntartják a “minden rendben” látszatot.

A rutint a pimasz és felhőtlen Maja zökkenti ki, az új lány, aki próbanapra érkezik. Maját lenyűgözi a kertészet; az evési szokásai egyáltalán nem terheltek - ez teszi különlegessé és vonzóvá Laci számára: felébreszti benne az egészséges élet utáni vágyat. Maja és Laci között vonzalom ébred, Laci lojalitása Andrea iránt meginog, ezért amikor Maja véletlenül kárt okoz a kertészetnek, Andrea kapva kap az alkalmon és kirúgja, de Maja és Laci találkozót beszélnek meg aznapra, miután Laci végez. A Majával töltött idő intenzitása miatt Laci nem hajlandó a mérlegre állni. Andrea fenyegetőzik, azzal próbálja rávenni Lacit a méretzkedésre, hogy saját magát bántja és alázza meg. Laci megadja magát, a szégyen miatt úgy dönt, hogy nem találkozik Majával: folytatja anorexiás életét.

Rendezői koncepció

Az anorexia nervosa összetett pszichiátriai betegség, az evészavarok egyik típusa. Kialakulása több tényezőtől függ, személyiségbeli, család-dinamikai és környezeti összetevők is katalizálhatják. A közhiedelemmel ellentétben egyáltalán nem szépségideálokról vagy a kíváncsú alak eléréséről van szó, hanem kényszeres szorongásoldásról a kalóriák csökkentésével

és a folyamatos mozgással. A test ellenséggé válik, az akarat és a szabadság kivívásának küzdőterévé.

A betegséget annak allegóriaként is értelmezhetjük, hogy az érintett próbál "eltűnni" a szorongató helyzetből, "felemészti" egy olyan élethelyzetet, amelyből érzése szerint nem tud kiszabadulni. Ez a pszichotikus állapot idővel annyira eluralkodik a betegen, hogy az evészavar identitássá válik: már az tölti el az anorexiást szorongással, ha megpróbálják ebből az állapotból kiemelni, hiszen a belső logika szerint ez egy olyan szegmens az életében, amely teljes mértékben az ő fennhatósága alá tartozik. Az anorexiás abban a fals hitben él, hogy ha leküzdí a testi szükségleteit, szabad lesz.

A szülő-gyermek kapcsolat egy olyan viszony, amelyből nem könnyű - bizonyos értelemben lehetetlen - kilépni, különösen, ha a szülő érzelmileg vagy fizikailag függ a gyermektől. A szerepek felcserélődhetnek, és a gyermek válik azzá, aki kielégíti felmenője szükségleteit. A függetlenedés és a saját élet feletti kontroll érzete csorbul, és adott esetben a testen fejeződik ki.

Az Én testem főszereplőjének fiút választottam, mert egy fiú esetében kevésbé feltételezzük, hogy a betegség mögötti motiváció a szépség vagy tetszeni vágyás. Laci esetében a betegség okai közé tartozik, hogy édesanyja egyedül nevelte őt, az anya támaszának kell lennie, érzése szerint - és az anya elmondása szerint - ő ad értelmet Andrea életének. Ez egy olyan súly, amellyel Laci képtelen megküzdeni.

A cselekmény helyszíne a fiktív Szent László kertészet. A növények példát jelentenek Lacinak: kecsesek, könnyűek, gondtalanok és elég nekik csak a víz és a napfény. Ilyen fajta békére vágyik Laci is, stabilitásra, kiegyensúlyozottságra, törődésre és lassú növekedésre. Az üvegház áttetsző falai jelenítik meg az anya-fiú kapcsolat torzultságát, azt az érzelmektől fülledt láthatatlan börtönt, ahol nincs más lehetőség a menekülésre, mint az önpusztító sorvadás. Azért tartom fontosnak ezt a témát, mert a pszichiátriai kórképek közül ennek a legnagyobb a halálozási aránya, az anorexiások 20%-a a betegség kialakulását követően 20 éven belül meghal, a halálok 10%-a öngyilkosság miatt következik be.

Korunk testkultúrája, szépség-kultusza, az egyre gyakrabban előforduló mozaikcsaládok, ahol érzelmi instabilitásban nőnek fel a fiatalok, a mindennapos teljesítményorientáltság és a gyerekek standardizált eredmény-alapú megítélése és értékelése, az ehhez idomuló maximalizmus és megfelelési kényszer, és az ebből fakadó szorongás mind hajlamosít az anorexiára. A betegségből teljesen meggyógyulni nem lehet, a felépülés - azaz tünetmentesség - is csak az érintettek felénél történik meg. Sokan egész életükben a határon billegnek, jobb és rosszabb időszakokkal. Az evészavarok minden emberi kapcsolatra hatással vannak, hiszen az evést, az élet egyik legalapvetőbb közösségi kapcsolatteremtő aktusát érintik. Az anorexia kezelése ezért nem korlátozódhat csupán a kíváncsú testsúly elérésére és annak fenntartására, hanem egy átfogó, holisztikus szemlélettel a család és közvetlen környezet együttes terápiája és edukálása lenne a cél. Magyarországon az evészavarral küzdők száma jóval magasabb, mint az ellátásukat és kezelésüket biztosító központok és terapeuták kapacitása.